

Gäller för: Skaraborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Martina Johansson, (marjo564), HR-strateg

Granskad av: Sahra Lindman, (sahla1), Chefsjuksköterska

Godkänd av: Stellan Ahlström, (steah), Sjukhusdirektör

Giltig från: 2025-02-14

Giltig till: 2027-02-06

Kompetensstöd sjuksköterska, undersköterska och skötare Skaraborgs Sjukhus

Förändringar sedan föregående version

Reviderat riktlinjen, förtydligat syfte och uppdrag.

Bakgrund och syfte

Kompetensstöd har funnits på Skaraborgs Sjukhus flera år men har bytt namn från handledande sjuksköterska/undersköterska till kompetensstöd för att inte förväxlas med studenthandledare. På de enheter som har kompetensstöd ses positiva effekter kopplat till patientsäkerhet och arbetsmiljö.

Resultat och innehåll i mätning av basala hygienrutiner och klädregler, ECDC (europeisk punktprevalensmätning VRI), avvikelser samt patientsäkerhetsindikatorer visar att Skaraborgs Sjukhus aktivt behöver arbeta med att öka kvaliteten på omvårdnaden.

Under 2024 har workshops med sjukhusledning, omvårdnadsråd, medicinskt råd, medarbetare och fackliga företrädare genomförts. Temat har varit basal omvårdnad och personcentrering. I samtliga workshops framkom ett behov av att arbeta med kvaliteten och utveckling av:

- kunskap, kompetens och erfarenhet kopplat till den basala omvårdnaden
- introduktion och handledning för nya medarbetare
- kommunikation och teamarbete
- patient- och närståendedelaktighet

En av åtgärderna för att möta ovanstående är att införa kompetensstöd sjuksköterska och undersköterska. Kompetensstöd bidrar till Skaraborgs

Sjukhus målbild, tillsammans för god vård och hälsa. Syftet med kompetensstöd på enheterna är att öka patientsäkerheten och förbättra arbetsmiljön.

Genom att införa kompetensstöd skapas förutsättningar att säkra och utveckla rutiner och arbetssätt på enheten. Kompetensstöd bidrar bland annat till introduktion, kompetensutveckling och utveckling av teamarbetet som skapar trygghet hos medarbetarna och är en viktig del för att medarbetare ska trivas.

Syfte

Syftet med kompetensstöd är att:

- Stärka kvaliteten av omvårdnad och personcentrering
- Öka patientsäkerheten
- Stärka arbetsplatslärandet och utveckling av teamarbetet
- Höja kompetensen och öka tryggheten hos medarbetarna
- Ta vara på erfarna medarbetares kompetens

Fördjupad bakgrundsbeskrivning om vikten av arbetsplatslärande och teamarbete

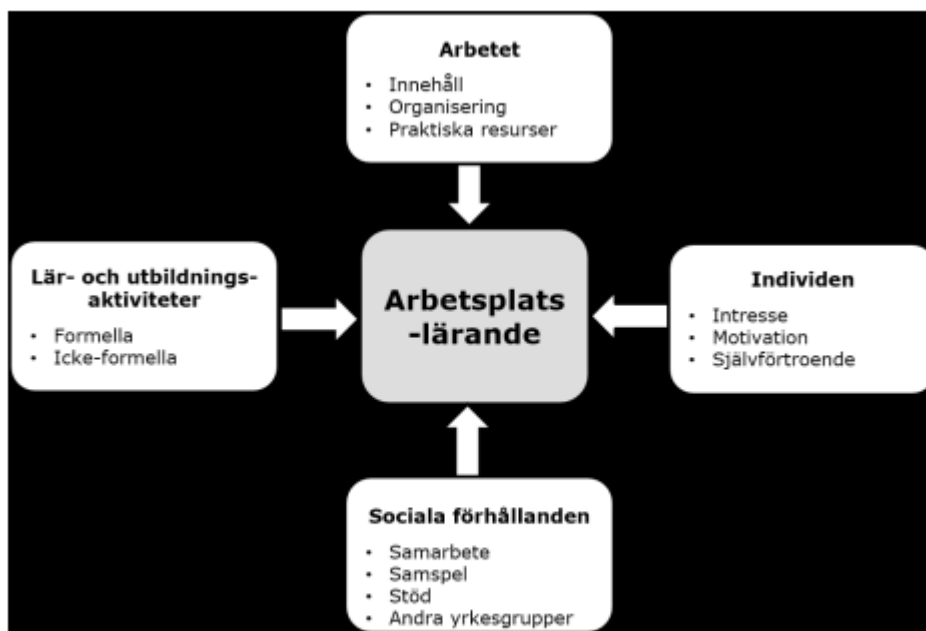
I Patientsäkerhetslagen (2010:659) §2 framgår det tydligt att den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonal bär själv ansvaret för hur hen fullgör sina arbetsuppgifter. Hälso- och sjukvårdspersonal ska utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. En patient ska ges sakkunnig och omsorgsfull hälso- och sjukvård som uppfyller dessa krav.

Forskning visar att arbetsplatslärande är den överlägset bästa formen av kompetensutveckling för medarbetare. Sammanfattningsvis visar resultaten på att kompetensutveckling leder inte endast till ökade kunskaper i arbetet, utan bidrar i hög grad till att öka medarbetarnas utvecklingspotential, genom att medarbetarna blir mer motiverade, får ökat intresse av att lära nytt och att de erhåller ett förbättrat självförtroende.

Arbetsplatslärande är det lärande som äger rum på, eller är relaterat till, arbetet och arbetsplatsen. Det skall inte blandas samman med det så kallade arbetsplatsförlagda lärandet (APL, LIA). Det senare är lärande som sker under en praktikperiod, vilken förläggs till en arbetsplats under en pågående grundutbildning.

De fyra perspektiven i bilden nedan (Figur 1) förklarar vad arbetsplatslärande innebär i praktiken för den enskilde medarbetaren. Det handlar om arbetets innehåll, organisering och praktiska resurser, det

handlar också om medarbetarens intresse, motivation och självförtroende. Den beskriver också arbetsplatsens sociala förhållanden såsom samarbete, samspel, stöd av andra yrkesgrupper på arbetsplatsen och av närliggande samarbetspartners, vidare tydliggörs vikten av lär- och utbildningsaktiviteter på arbetsplatsen både formella och icke-formella aktiviteter.

Figur 1. Modell över fyra grupper av förutsättningar som kan möjliggöra eller begränsa arbetsplatslärande.

Efter tydliggörande av vad arbetsplatslärande innebär blir det naturligt att fokusera ytterligare på teamarbetet. Eftersom allt fler uppgifter utförs genom teamarbete då samarbete är det enda sättet att utföra komplexa uppgifter på. Genom att olika kompetenser kompletterar varandra nås bästa resultat där samverkan i team är en nyckelfaktor för en personcentrerad och patientsäker hälso- och sjukvård.

Utförande

Riktlinjen omfattar kompetensstöd inom både slutenvården och öppenvården på Skaraborgs Sjukhus.

Varje slutenvårdsenhet ska ha minst en heltidstjänst kompetensstöd som ska fördelas på minst en sjuksköterska och en undersköterska. Uppdraget kan med fördel fördelas på flera sjuksköterskor och undersköterskor.

De dagar med uppdrag som kompetensstöd ingår man inte i vårdlaget utan har en stödjande roll nära medarbetare och patient. Är schemalagd dagtid under vardagar men arbetstiden kan variera utifrån verksamhetens behov.

Uppdraget som kompetensstöd ska kombineras med kliniskt arbete (exempelvis 25% kompetensstöd och 75% kliniskt arbete), detta för att upprätthålla kunskap och kompetens inom området.

Kompetensstöd sjuksköterska och undersköterska ska ha:

- Mångårig erfarenhet av yrket
- Goda kunskaper om enheten och specialiteten
- God pedagogisk förmåga
- Personlig lämplighet för uppdraget

Kompetensstöd arbetar på uppdrag av enhetschef och är inte en arbetsledande funktion.

I uppdraget som kompetensstöd ingår att:

- Stödja kollegor i det dagliga arbetet i syfte att öka kunskapen och skapa trygghet
- Stärka arbetsplatslärandet och utveckling av teamarbetet
- Utveckla personcentreringen genom att öka patient - och närståendelaktigheten
- Delta i planering och medverka i introduktionen för nyanställda samt uppföljning av introduktionen
- Delta i planering och uppföljning av olika utbildningar för medarbetare
- Medverka i framtagande av nya rutiner/arbetsätt och uppdatera befintliga samt säkerställa att de efterföljs
- Samarbeta med patientsäkerhetsombud och övriga ombud på enheten kring förbättringsarbeten kopplat till patientsäkerhet och omvårdnad
- Samarbeta med student-, elevhandledare kring exempelvis introduktion
- Delta i SkaS-övergripande nätverksträffar för kompetensstöd

Varje enhet kan komplettera innehållet i uppdraget utifrån behov.

Uppföljning

Enhetschef ansvarar för att följa upp arbetet tillsammans med kompetensstöden på enheten.

Uppföljning sker genom att följa indikatorer såsom:

- Avvikelser (utvärdering och åtgärder)
- Patientsäkerhetsindikatorer
- Sjukfrånvaro
- Personalomsättning

Varje enhet kompletterar med indikatorer för uppföljning utifrån behov.

Kompetensstöd är en del i att förbättra patientsäkerheten och arbetsmiljön.

Dialog kommer att ske i omvårdnadsrådet och på nätverksträffarna för kompetensstöden för att följa arbetet med kompetensstöd på Skaraborgs Sjukhus.

SkaS-övergripande nätverk

Kompetensstöden sammankallas till sjukhusövergripande nätverksträffar sammanhållet av chefsjuksköterska och HR. Syftet är att stärka kompetensstöden i deras roll, lyfta aktuella ämnen och möjliggöra kompetens- och erfarenhetsutbyte.

Chef meddelar utsedda kompetensstöd till hrdirekt.skas@vgregion.se

Arbetsgrupp

Innehållsansvariga

Sahra Lindman, chefsjuksköterska, Skaraborgs Sjukhus

Maria Söderberg, strateg, utvecklingsenheten, Skaraborgs Sjukhus

Sara Tysk- HR- specialist, fortbildning/kompetensutveckling, HR-enheten, Skaraborgs Sjukhus

Martina Johansson, HR-strateg kompetensförsörjning, HR-enheten, Skaraborgs Sjukhus

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Skaraborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Martina Johansson, (marjo564), HR-strateg

Granskad av: Sahra Lindman, (sahla1), Chefsjuksköterska

Godkänd av: Stellan Ahlström, (steah), Sjukhusdirektör

Dokument-ID: SKAS9734-2130716939-28

Version: 5.0

Giltig från: 2025-02-14

Giltig till: 2027-02-06